

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/113/2019
Identifikačné číslo spisu: 8616202160
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8616202160.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. X., bytom v B., K. XXXX/XX, zastúpeného Mgr. Stanislavom Hutňanom, advokátom so sídlom v Bratislave, Moskovská 18, proti žalovanej Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Bočná 10, o zaplatenie 452,70 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7 C 71/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2018 sp. zn. 23 Co 98/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. januára 2017 č. k. 7 C 71/2016-97 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 452,70 € s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 13. apríla 2016 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou doručenu súdu dňa 12. mája 2016 domáhal zaplatenia žalovanej istiny s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia, keďže úver poskytnutý žalobcovi žalovanou je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Súd zistil, že žalobca zaplatil na poskytnutý úver sumu 3.772,09 € (úver mu bol poskytnutý v sume 3.319,39 €, pozn.) v časovom období od 30. júna 2005 do 31. decembra 2012, pričom splátkou uhradenou dňa 30. júna 2009 žalobca vrátil požičanú sumu a od tejto splátky úver v rozsahu žalovanej sumy „preplácal“. Ďalej súd uviedol, že na pojednávaní dňa 3. novembra 2016, berúc do úvahy, že predmetný spor sa týkal spotrebiteľského právneho vzťahu, v ktorom súd môže aj bez návrhu obstaráť alebo zabezpečiť dôkaz, po námietke žalovaného vyzval žalobcu na špecifikáciu uplatnenej sumy. Z poskytnutých výpisov z úverového účtu mal súd za preukázané, že úhrady úveru platil žalobca, ktorý je preto osobou oprávnenou na vydanie bezdôvodného obohatenia. Námietku premlčania vznesenú žalovanou považoval súd prvej inštancie za nedôvodnú, keďže žalobca sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení najskôr dorúčením rozsudku Krajského súdu

Prešov 18Co/213/2014 zo dňa 12. októbra 2015, a to dňa 10. novembra 2015. Žalobu teda podal v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na základe odvolania podaného žalovanou rozsudkom z 25. apríla 2018 sp. zn. 23 Co 98/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP). Odvolací súd v podstatnom uviedol, že uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa sa rovnako spája s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Súd prvej inštancie postupoval v súlade s ustanoveniami CSP, keď na základe vlastnej úvahy zadovážil ďalšie dôkazy, a to dôkazy o tom, kto a kedy platil predmetný úver. Zo žaloby vyplýva žalobné tvrdenie, že veriteľ poskytol klientovi 3.319,39 € a žalobca vrátil sumu 3.772,09 €, teda v žalobe je obsiahnuté tvrdenie o tom, že žalobca takúto sumu žalovanej vrátil, zadováženie dôkazov o tom, či sa tak skutočne stalo a kedy sa tak stalo, je len zadovážením dôkazov, nie doplnením povinnosti tvrdenia. Odvolací súd sa stotožnil aj s hodnotením námietky premlčania súdom prvej inštancie.

3. Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“). Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V podstatnom namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je (i) nedostatočne odôvodnené, že (ii) strana žalobcu až po záverečných rečiach, teda procesne neprípustným spôsobom, preukazovala, z akých platieb pozostáva žalovaná suma, ďalej (iii) nesúhlasila s právnymi závermi súdov, že nárok žalobcu nie je premlčaný; žalovaná tu akcentovala uplynutie trojročnej objektívnej premlčacej doby, ako aj so samotným hmotnoprávnym posúdením danej veci. Žiadala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Strana žalobcu sa k dovolaniu žalovanej písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Žalovaná uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolaateľky tvrdiacej, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu,

že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

12. Dovolateľka najskôr namietala, že odvolacie rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a že strana žalobcu až po záverečných rečiach, teda procesne neprípustným spôsobom, preukazovala, z akých platieb pozostáva žalovaná suma.

13. V súvislosti s námietkou žalovanej o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“

13.1. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

13.2. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP) a zároveň sa síce stroho, ale v nevyhnutnom rozsahu vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovanej, a to či už priamo (bod 3 rozhodnutia), resp. uvedením dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie (bod 2 rozhodnutia), resp. skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu takto obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho

odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

13.3. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

14. Dovolateľka tiež namietala, že strana žalobcu až po záverečných rečiach, teda procesne neprípustným spôsobom, preukazovala, z akých platieb pozostáva žalovaná suma. V tejto súvislosti poukazovala na ustanovenia § 182 a § 132 ods. 2 CSP. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že nešlo o doplnenie povinnosti tvrdenia, ale o zadováženie dôkazov. Primerane žalovanou namietaným skutočnostiam dovolací súd v krátkosti poukazuje na obsah prvého oddielu druhej hlavy tretej časti CSP s názvom „Spotrebiteľské spory“, ktoré osobitne upravujú skončenie dokazovania a dôkaznú iniciatívu v sporoch s ochranou slabšej strany. Z ich obsahu v zásade platí, že slabšia strana môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej; všeobecné ustanovenia o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú (porovnaj § 296, 312 a 320 CSP. Súd navyše môže v týchto sporoch za podmienok vymedzených v § 295, 311 a 319 CSP vykonať konkrétny dôkaz aj bez návrhu, teda ex offo.

14.1. Námitka žalovanej o naplnení vady v zmysle § 420 písm. f) CSP je tak neopodstatnená.

15. Žalovaná vyvodzuje existenciu procesnej vady konania uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP tiež z jej nesúhlasu s právnymi závermi súdov, že nárok žalobcu nie je premlčaný; žalovaná v tomto ohľade akcentovala uplynutie trojročnej objektívnej premlčacej doby. Rovnako nesúhlasila so samotným hmotnoprávnym posúdením danej veci [pozri bod 3(iii)]. Treba preto uviesť, že najvyšší súd už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy konštatoval, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (vid' R 54/2012). Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, zotrúva rozhodovacia prax dovolacieho súdu aj v súčasnosti (R 24/2017, 1 Cdo 71/2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018).

15.1. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovanej ani v tejto časti nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné.

16. Vzhľadom na to, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f)/ CSP prípustné, najvyšší súd ho ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.